

SAMEN PRIORITEREN

Inwoners aan het woord

Maart, 2021

Gemeente Bergen op Zoom

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Doel en uitgangspunten.....	3
1.2 Opbouw van de vragenlijst	3
1.3 Respons en onderzoeksgroep.....	3
1.4 Aanpak van de analyse	4
1.5 Contact bij vragen en/of opmerkingen	4
1.6 Leeswijzer	4
2. Wonen en Leven.....	5
2.1 Ideeën vanuit inwoners.....	5
2.2. Onderhoud van de verhardingen en het groen	6
2.3 Verkoop vastgoed van gemeente	6
3. Werk, Vrije Tijd en Onderwijs.....	8
3.1 Ideeën vanuit inwoners.....	8
3.2 Anders inrichten Centrum voor de Kunsten Bergen op Zoom (CKB)	8
3.3 Commerciële evenementen.....	9
3.4 Zwembaden de Schelp en de Melanen.....	10
3.5 Stoppen baliefunctie VVV	11
4. Samen Leven, Samen Doen	12
4.1 Ideeën vanuit inwoners.....	12
4.2 Veranderen wijkcentra.....	12
4.3 Beperken minimaregelingen	13
5. Veiligheid	14
5.1 Ideeën vanuit inwoners.....	14
6. Duurzaamheid	15
6.1 Ideeën vanuit inwoners.....	15
7. Besturen en Samenwerken.....	17
7.1 Ideeën vanuit inwoners.....	17
8. Organisatie & Dienstverlening.....	18
8.1 Ideeën vanuit inwoners.....	18
9. Gemeentelijke Belastingen	19
9.1 Verhogen gemeentelijke belastingen.....	19
10. Slotvraag.....	20

1. INLEIDING

De gemeente Bergen op Zoom moet helaas bezuinigen. Dat komt vooral omdat veel dingen veel duurder zijn geworden, het takenpakket van de gemeente fors is uitgebreid en er gaat de laatste jaren meer geld uit dan dat er binnenkomt. De gemeente moet binnen enkele jaren financieel weer vet op de botten krijgen. Daarvoor zijn forse ombuigingen nodig. In een eerste bezuinigingspakket is daarvan al 5,5 miljoen euro gevonden. Een groot deel daarvan betreft bezuinigingen op personeel van de gemeente. De gemeente zoekt dit jaar nog ruim 3,5 miljoen euro, op een totaal ombuigingspakket van 13 miljoen euro.

De gemeente heeft daarom inwoners uitgenodigd om via een vragenlijst hierover mee te denken. Deze inbreng wordt verdiept in een online gesprek. De resultaten van de vragenlijst en van de online dialoog worden meegenomen in het voorstel van het college aan de gemeenteraad voor de tweede uitwerking (en later derde uitwerking) van het Focusakkoord. Dit voorstel kan meer behelzen dan wordt opgehaald in het traject van Samen Prioriteren.

1.1 Doel en uitgangspunten

Het doel van de vragenlijst was tweeledig:

1. Het *ophalen* van ideeën van inwoners om geld te besparen en/of om geld te verdienen.
2. Het *voorleggen* van ideeën aan inwoners om geld te besparen en/of om geld te verdienen.

De onderstaande uitgangspunten zijn aangehouden bij het samenstellen van de vragenlijst:

- Een concrete vragenlijst: bijvoorbeeld door de ideeën te voorzien van concrete bedragen.
- Een laagdrempelige vragenlijst: laagdrempelig qua taal en techniek, vooraf aanmelden of inloggen is niet nodig.
- Een beknopte vragenlijst: de vragenlijst is in 10 tot 15 minuten in te vullen. Dit beperkt het aantal vragen dat kan worden voorgelegd.
- Een online vragenlijst.

1.2 Opbouw van de vragenlijst

De vragenlijst was opgebouwd uit zeven inhoudelijke thema's: Wonen en Leven, Werk, Vrije Tijd en Onderwijs, Samen Leven, Samen Doen, Veiligheid, Duurzaamheid, Besturen en Samenwerken en Organisatie en Dienstverlening. Per thema is eerst een open vraag gesteld om ideeën van inwoners op te halen. Vervolgens zijn bij een deel van de thema's via gesloten vragen ideeën aan inwoners voorgelegd. Deze ideeën waren afgeleid van de onderwerpen die zijn aangedragen bij de eerste begrotingswijziging. Naast de inhoudelijke thema's is aan inwoners een vraag gesteld over het verhogen van de Onroerende Zaak Belasting (OZB). Tot slot is gevraagd of inwoners de resultaten van de vragenlijst per mail willen ontvangen en of ze deel willen nemen aan een online gesprek op 29 maart.

1.3 Respons en onderzoeksgroep

De vragenlijst kon worden ingevuld van 1 tot en met 10 maart 2021. In totaal zijn 1.764 vragenlijsten ingevuld, waarvan 1.441 vragenlijsten volledig en 323 deels. De open vragen hebben ruim 4.800 reacties opgeleverd. De groep inwoners die heeft deelgenomen aan het onderzoek is niet getoetst op representativiteit. Dit vloeit voort uit de keuze om niet te streven naar een volledig representatief onderzoek. Elke stem telt hierdoor even zwaar mee.

De link naar de vragenlijst is breed gedeeld via persberichten, de gemeentelijke website en social-mediakanalen. Daarnaast zijn de leden van het Burgerpanel en insprekers op de eerste begrotingswijziging uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. De vragenlijst is ook specifiek onder de aandacht gebracht van diverse organisaties en instellingen die een specifiek belang vertegenwoordigen (zoals de Jeugdraad en de lokale ondernemersverenigingen). Naast dit specifieke belang zijn velen van hen ook inwoner van onze gemeente. Daarom beschouwen wij alle inbreng als afkomstig van inwoners, ongeacht welk specifiek belang zij hebben. We spreken daarom in deze rapportage over 'inwoners'.

1.4 Aanpak van de analyse

De gesloten vragen zijn geanalyseerd via een speciaal programma (SPSS). Voor elke gesloten vraag is een grafiek gemaakt en een beknopte omschrijving opgesteld. Beide zijn opgenomen in de voorliggende rapportage.

De reacties op de open vragen zijn geanalyseerd in Excel. Per vraag zijn alle reacties nauwkeurig doorgenomen en 'gecodeerd'. Dit coderen betekent dat we elk antwoord hebben toebedeeld aan een of meerdere onderwerpen. De rode lijn die we hieruit hebben gehaald is beschreven in deze rapportage. Omwille van de privacy en de leesbaarheid zijn de antwoorden op de open vragen niet integraal opgenomen in de voorliggende rapportage. Deze antwoorden worden wel gedeeld met de betreffende medewerkers, om de haalbaarheid en de effecten van de ideeën in te kunnen schatten.

1.5 Contact bij vragen en/of opmerkingen

Bij vragen of opmerkingen over de analyse en de verslaglegging hiervan kan contact opgenomen worden met samenprioriteren@bergenopzoom.nl.

1.6 Leeswijzer

In de voorliggende rapportage worden de opgehaalde en voorgelegde ideeën beschreven. In de volgende hoofdstukken komen achtereenvolgens de volgende thema's aan bod: (2) Wonen en Leven, (3) Werk, Vrije Tijd en Onderwijs, (4) Samen Leven, Samen Doen, (5) Veiligheid, (6) Duurzaamheid, (7) Besturen en Samenwerken en (8) Organisatie en Dienstverlening. Hoofdstuk 9 brengt in beeld hoe inwoners denken over het verhogen van gemeentelijke belastingen. Het laatste hoofdstuk gaat in op de beantwoording van de afsluitende vraag door inwoners.

2. WONEN EN LEVEN

We streven ernaar een gemeente te zijn waar het fijn wonen en leven is. Met een goede bereikbaarheid via de weg, het spoor en over het water. Om inwoners naar tevredenheid te laten wonen en alles groen en schoon te houden, is inzet en geld nodig vanuit de gemeente.

2.1 Ideeën vanuit inwoners

Aan inwoners is gevraagd naar ideeën om geld te besparen en/of om geld te verdienen op het onderhoud van de openbare ruimte, het groen, de wegen en de inrichting van de wijken.

Inwoners hebben 886 bijdragen gegeven op dit onderwerp. Een aanzienlijke groep inwoners geeft aan dat de verantwoordelijkheid en het eigenaarschap voor de openbare ruimte van onze gemeente bij de inwoner gelegd kan worden om geld te besparen (450 keer). Een deel van deze inwoners geeft hierbij ook aan dat zij vinden dat de inwoners die ondersteuning ontvangen van de gemeente, hier een grote rol in kunnen spelen via het leveren van een tegenprestatie door te helpen bij het opruimen van zwerfafval of beheer van het groen (81 keer). Ook wordt in de bijdragen aangegeven dat het verkopen van groen(stroken) aan voornamelijk aanliggende particulieren geld op zou kunnen leveren (79 keer). Belangrijk hierbij is dat de nieuwe eigenaar dan ook de verantwoordelijkheid overneemt voor het bijhouden van dit groen. Anderen zijn van mening dat het onderhoud aan de openbare ruimte uitbesteed moet worden aan een private partij (14 keer).

Voor een groep inwoners zou er meer en/of hoger beboet moeten worden op het vervuilen van de openbare ruimte, moeten er meer afvalbakken geplaatst worden en zouden inwoners een rol kunnen spelen via het verzamelen van zwerfvuil (69 keer). Anderen zien meer de noodzaak om strenger te controleren op het gedrag van de vervuilers via de aanwezigheid van BOA's, flitspalen en camera's, waarmee ook geld kan worden verdiend (12 keer).

Om geld te besparen zouden we als gemeente meer in kunnen zetten op circulariteit en hergebruik, zoals het hergebruiken van bestratingsmateriaal (9 keer). Ook zou het geld kunnen besparen wanneer de omgeving onderhoudsruimer wordt ingericht (33 keer). Een voorbeeld hiervan is het zaaien van wilde bloemen op grasstroken, welke vervolgens niet meer gemaaid hoeven te worden.

Volgens een aanzienlijk aantal inwoners kan de inzet in de openbare ruimte vanuit de gemeente teruggebracht worden door efficiënter te werken en beter te plannen (166 keer). Zo zou er bijvoorbeeld kritisch gekeken moeten worden naar de momenten waarop taken worden uitgevoerd; het gras zou niet gemaaid moeten worden wanneer dit nog niet noodzakelijk is. Hiernaast is er benoemd dat de gemeente het onderhoud direct volledig en goed moet uitvoeren om hogere kosten in de toekomst te voorkomen (53 keer).

Andere ideeën van inwoners om geld te verdienen zijn het (her)invoeren van de hondenbelasting (9 keer), of het invoeren van betaald parkeren op meerdere plekken in de gemeente (8 keer).

Ter illustratie volgt hierbij een greep uit de aangedragen ideeën:

- “Muren verhuren voor een klein bedrag zodat artiesten daar kunstwerken op kunnen maken (opfleuren van wijken/gebouwen, artiesten krijgen een kans, mogelijk meer toerisme).”
- “Hoger beboeten van afval weggoaien op straat.”
- “Stel als gemeente prikstokken en bio-zakken beschikbaar stellen voor inwoners/wijkbewoners, zodat zij met opruimacties afval op kunnen ruimen.”
- “Vervang grasstroken door het zaaien van wilde bloemen: dit kost minder onderhoud en zorgt voor meer biodiversiteit.”
- “Voer taken uit wanneer ze nodig zijn, maai het gras alleen wanneer dit nodig is en plan het bladblazen na een storm in i.p.v. ervoor.”

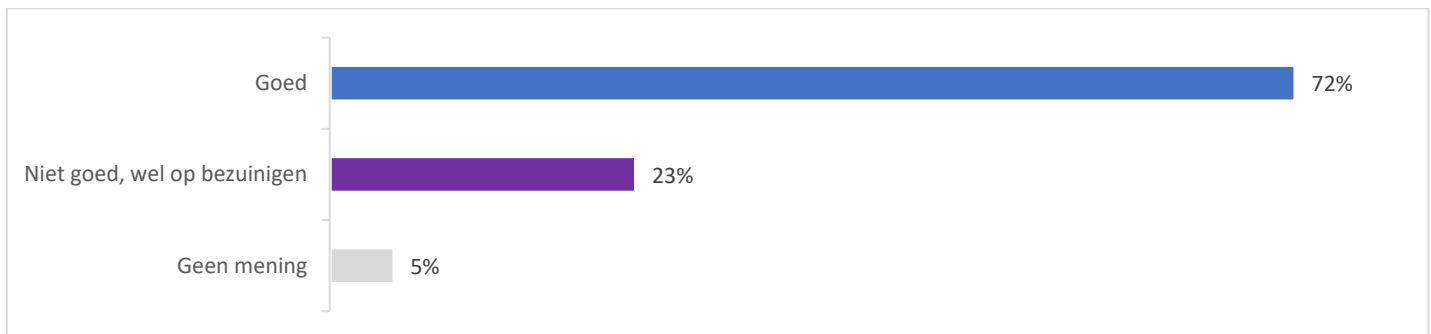
2.2. Onderhoud van de verhardingen en het groen

We hebben afspraken gemaakt over het onderhoud van de straten, stoepen en fietspaden, het onderhoud van het groen en het schoonhouden van de gemeente. Dit onderhoud kost de gemeente geld. Het gaat dan om de kosten voor onder andere het opruimen van zwerfvuil en het maaien van het gras.

Er is tot nu toe voor gekozen om niet verder te bezuinigen op het onderhoud. Als we dit wel doen, dan zou dit betekenen dat inwoners vaker te maken hebben met bijvoorbeeld onkruid in plantsoenen, volle prullenbakken en minder schone straten. Aan inwoners is gevraagd wat ze ervan vinden om hierop niet te bezuinigen.

Zeven op de tien inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld (72%) vinden het een goed idee om niet verder te bezuinigen op het onderhoud. Bijna een kwart (23%) is het tegenovergestelde van mening. Een klein aandeel (5%) heeft geen mening.

Figuur 2.1 Wat vind je ervan om hierop niet te bezuinigen? (Aantal reacties = 1715)

2.3 Verkoop vastgoed van gemeente

Bergen op Zoom is een gemeente met veel voorzieningen en monumenten. Die voorzieningen zijn veelal ondergebracht in gebouwen die in bezit van de gemeente zijn. Dit brengt hoge kosten met zich mee. Deze kosten worden minder als panden worden verkocht. Ook worden de kosten minder als een pand voor meerdere voorzieningen ingezet kan worden. Met de opbrengsten uit de verkoop van panden kunnen we een deel van onze schulden afbetalen.

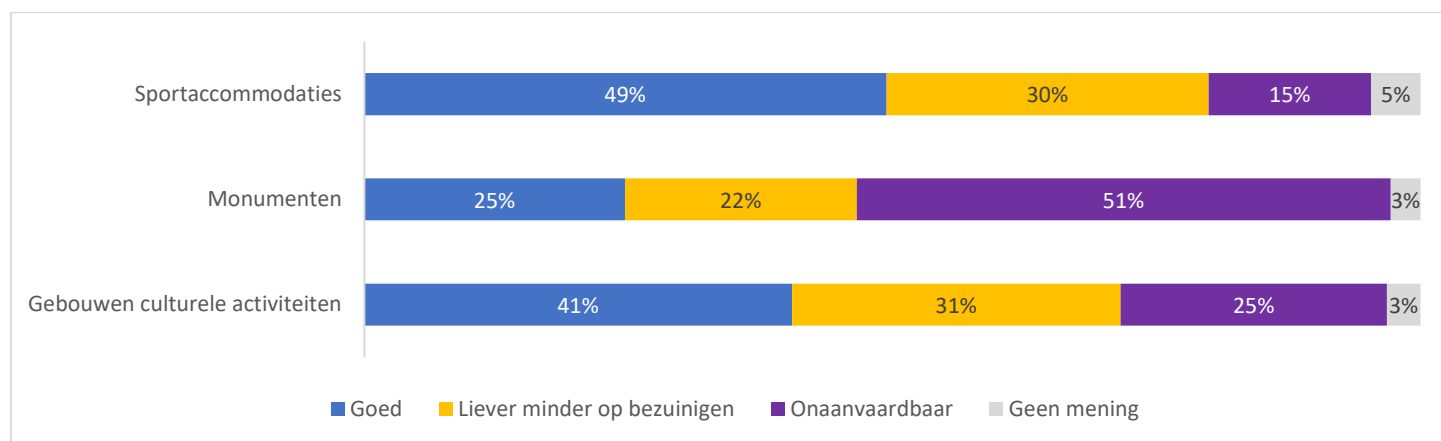
Een idee is om het aantal gebouwen dat de gemeente in bezit heeft zoveel mogelijk te beperken. Dus het grootste deel van onze huidige gebouwen te gaan verkopen. Uiteraard kijken we als gemeente bij verkoop zorgvuldig naar de mogelijkheden om de functie van het gebouw te behouden. Ook bepalen we welke activiteiten bij een gebouw passen en welke niet. Dit idee levert minimaal €300.000 per jaar op. Aan inwoners is gevraagd wat ze hiervan vinden.

De mening van inwoners verschilt per soort gebouw. Bij de sportaccommodaties vindt het grootste deel van de inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld (49%) het een goed idee om hierop te bezuinigen. Terwijl 15% dit idee onaanvaardbaar vindt. Drie op de tien inwoners (30%) zien liever dat er minder op de sportaccommodaties wordt bezuinigd.

Een ander beeld is zichtbaar bij de monumenten. Bij deze gebouwen vindt het grootste deel van de inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld (51%) het onaanvaardbaar om hierop te bezuinigen. Een kwart (25%) vindt het juist een goed idee om hierop te bezuinigen. Een op de vijf inwoners (22%) ziet liever dat hier minder op wordt bezuinigd.

Bij de gebouwen die plaats bieden aan culturele activiteiten is het beeld wat minder uitgesproken. Bij deze gebouwen is het grootste deel (41%) van mening dat het een goed idee is om hierop te bezuinigen. Een kwart (25%) is het tegenovergestelde van mening. Drie op de tien inwoners (31%) zien liever dat hier minder op wordt bezuinigd.

Figuur 2.2 Wat vind je van dit idee om te bezuinigen? (Aantal reacties = 1669)

3. WERK, VRIJE TIJD EN ONDERWIJS

Bergen op Zoom streeft naar meer banen in de gemeente. We willen een levendige en aantrekkelijke binnenstad. Op het gebied van cultuur, sport, toerisme en recreatie is er een basisaanbod. We weten dat kunst en sport bijdragen aan de gezondheid en ontwikkeling van onze inwoners. Bergen op Zoom wil een aantrekkelijke onderwijs- en studentenstad zijn. Daarbij zijn de scholen goed verdeeld over de wijken en dorpen.

3.1 Ideeën vanuit inwoners

Aan inwoners is gevraagd naar ideeën om geld te besparen en/of om geld te verdienen op het gebied van werk, vrije tijd en onderwijs.

Inwoners hebben 578 bijdragen gegeven op dit thema. Op het gebied van werk ziet een groep inwoners dat er meer bedrijvigheid naar Bergen op Zoom getrokken moet worden (36 keer). Een klein aantal inwoners (6) ziet daarvoor ruimte in de Auvergnepolder. Anderen zien meer in het verbeteren van de aantrekkelijkheid van de binnenstad (met meer winkelaanbod) (27 keer). Een aantrekkelijke binnenstad zou ook kunnen helpen in het stimuleren van het toerisme naar onze gemeente (28 keer). Volgens een aantal inwoners zou de gemeente daarvoor ook meer in moeten zetten op het promoten van Bergen op Zoom (10 keer).

Over de vraag of Bergen op Zoom een profiel als studentenstad heeft of zou moeten hebben, zijn inwoners verdeeld. Een groep (41 keer) ziet meerwaarde van de komst van een hbo-instelling naar de gemeente voor het binden van jongeren. Een ongeveer even grote groep (48 keer) vindt het idee om studentenstad te zijn onrealistisch, en ziet niet in dat dergelijke instellingen bereid zijn zich in onze gemeente te vestigen. Er is, over het algemeen, wel meer eenduidigheid op het beter benutten van (maatschappelijk) vastgoed als scholen en sportaccommodaties. Door hier met meerdere organisaties gebruik van te maken, bijvoorbeeld van schoolgebouwen in de avonden en het weekend, zou bezuinigd kunnen worden of geld kunnen worden verdiend (79 keer).

Op het verenigingsleven en het culturele veld kan, zo is aan de reacties te merken, bezuinigd worden. Een groep inwoners ziet bijvoorbeeld mogelijkheden door sportverenigingen meer zelfredzaamheid op te leggen, door zelf in hun eigen onderhoud te voorzien of zelfs door samen te gaan in een kleiner aantal verenigingen (42 keer). Ook de subsidies richting het culturele veld zouden tegen het licht gehouden moeten worden (47 keer). Een mogelijke manier is om gebruikers van deze zaken zelf meer te laten betalen (de gebruiker betaalt) (27 keer). Bij evenementen ziet een groep inwoners ook dat deze enkel doorgang kunnen vinden wanneer de organisatoren zelf alle kosten dragen (16 keer). Daarbij zou ook minder het initiatief bij de gemeente, en meer bij inwoners zelf moeten liggen (vrijwilligers, maar ook specifiek jongeren) om zaken binnen dit thema voor elkaar te krijgen (32 keer).

Ter illustratie volgt hierbij een greep uit de aangedragen ideeën:

- “Bergen op Zoom is geen hoogvlieger en zal het ook niet worden. Het is geen toeristenstad. Geld hiervoor daarom in de knip houden.”
- “Voorkom dat de verlichting op de sportvelden onnodig brand.”
- “Verdienmodel creëren voor de tot op heden gratis recreatiemogelijkheden (zoals een mountainbike-pas om gebruik te maken van aangelegde routes).”
- “Gebruik/ verhuur de overkapping die voor zwembad De Melanen is aangeschaft.”
- “Laat het bedrijfsleven meer meebetalen aan de kosten van bijvoorbeeld het onderhoud van de infrastructuur.”

3.2 Anders inrichten Centrum voor de Kunsten Bergen op Zoom (CKB)

Bergen op Zoom kent een rijk cultureel leven. Dit uit zich onder andere in de vele culturele gezelschappen, onder andere op het gebied van muziek en theater. Zij kunnen leunen op de cursussen die onder andere worden gegeven door het CKB. Dat is nu vooral georganiseerd in één pand waarvan de gemeente eigenaar is. De

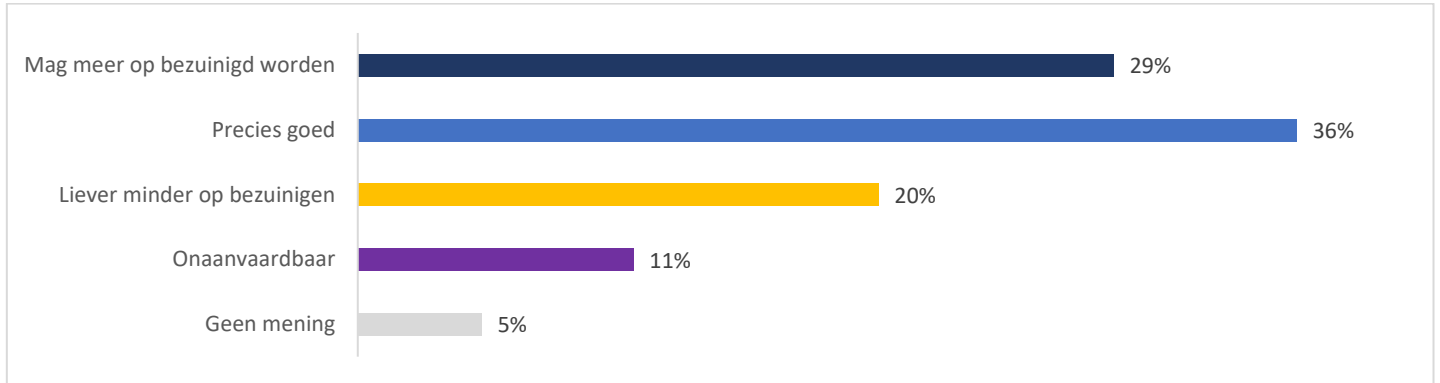

gemeente ondersteunt het kunstonderwijs ook met geld. Kunstonderwijs biedt ruimte voor talentontwikkeling, creativiteit en innovatie.

Een idee is om het kunstonderwijs te behouden, maar wel anders te organiseren. Welke gevolgen dit precies heeft is nog niet bekend. We verwachten dat het anders organiseren naar schatting €500.000 per jaar op kan leveren. Aan inwoners is gevraagd wat ze van dit idee om te bezuinigen vinden.

Het grootste deel van de inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld (36%) vindt dit idee om te bezuinigen precies goed. Drie op de tien inwoners (29%) zijn van mening dat hierop meer bezuinigd mag worden. Een op de vijf (20%) wil hierop juist minder bezuinigen. Een op de tien inwoners (11%) vindt het idee onaanvaardbaar.

Figuur 3.1 Wat vind je van dit idee om te bezuinigen? (Aantal reacties = 1602)

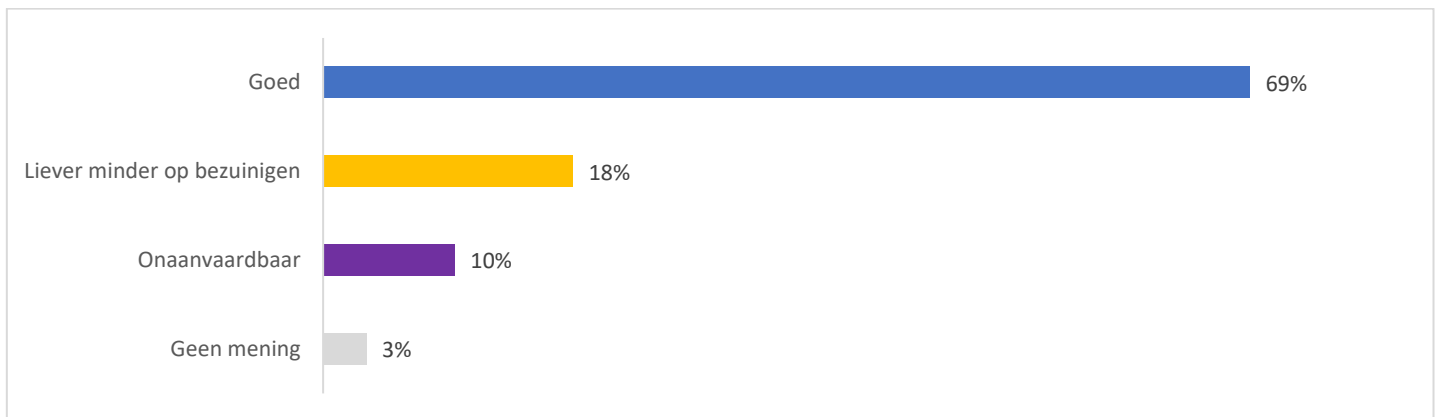
3.3 Commerciële evenementen

We leven in een tijd van beperkingen als gevolg van corona. Maar doorgaans worden in Bergen op Zoom veel evenementen georganiseerd. Deze evenementen zorgen voor levendigheid en worden mede daarom ondersteund door de gemeente. Voor het ondersteunen en het houden van toezicht en handhaving maakt de gemeente kosten. Deze kosten worden niet (volledig) bij de organisatoren in rekening gebracht.

Een idee is om bij commerciële organisatoren (met een winstogmerk) deze kosten voortaan volledig in rekening te brengen. Of om als gemeente de evenementen niet langer te ondersteunen. Want het is geen wettelijke taak van de gemeente. Dit kan tot gevolg hebben dat de organisatoren besluiten om hun evenement niet meer (in Bergen op Zoom) te organiseren. Of dat zij entreegeld gaan heffen of gaan verhogen. Dit idee levert minimaal €55.000 per jaar op. Aan inwoners is gevraagd wat ze hiervan vinden.

Een ruime meerderheid van de inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld (69%) vindt dit een goed idee. Een op de tien inwoners (10%) vindt het idee onaanvaardbaar, 18% wil hierop graag minder bezuinigen.

Figuur 3.2 Wat vind je van dit idee om te bezuinigen? (Aantal reacties = 1591)

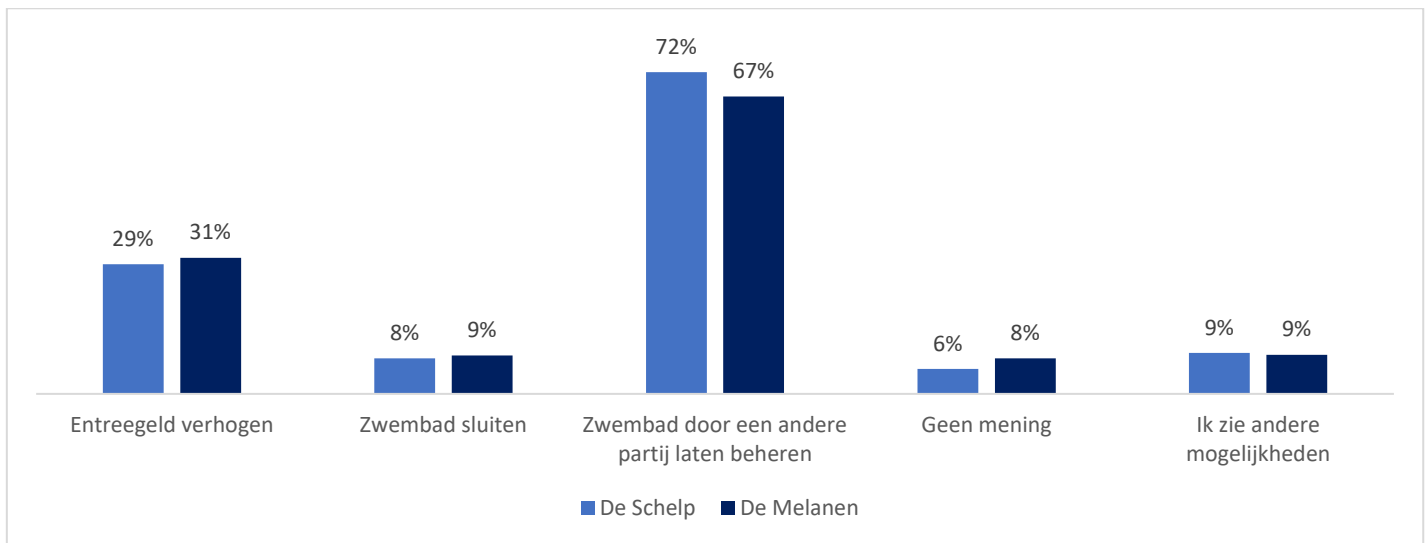

3.4 Zwembaden de Schelp en de Melanen

Inwoners kunnen sporten en ontspannen bij binnenzwembad de Schelp en buitenzwembad de Melanen. Het beheren van zwembaden kost de gemeente geld. Bijvoorbeeld om het terrein te onderhouden en om het zwemwater schoon te houden. De kosten van de zwembaden zijn hoger dan de inkomsten uit entreegeld. Deze kosten hebben we niet als de zwembaden worden gesloten of door een andere partij worden beheerd. Aan inwoners is gevraagd welke mogelijkheden zij zien voor de zwembaden om te besparen.

De mogelijkheden die inwoners zien om te besparen verschillen niet wezenlijk tussen de zwembaden. Veruit het meest genoemd is het door een andere partij laten beheren van het zwembad. Voor de Schelp is dit wat vaker genoemd dan voor de Melanen (72% tegenover 67%). Daarnaast noemen drie op de tien inwoners het verhogen van het entreegeld. Bijna een op de tien inwoners noemt het sluiten van het zwembad en een even groot deel ziet andere mogelijkheden.

Figuur 3.3 Welke mogelijkheden zie jij voor de zwembaden om te besparen? (Aantal reacties = 1578)

Voor zwembad **de Schelp** hebben 143 inwoners mogelijkheden aangedragen om te besparen. Een deel van deze groep verwijst naar de mogelijkheden om het entreegeld aan te passen (30 keer). Inwoners verschillen van mening of het entreegeld zou moeten worden verlaagd of verhoogd. Meerdere inwoners vragen in het kader van de entreprijzen aandacht voor de betaalbaarheid en toegankelijkheid van het zwembad en zwemonderwijs (minima en schoolzwemmen).

Meerdere inwoners zien mogelijkheden om de inkomsten van het zwembad te vergroten (54 keer). Voorgesteld wordt om het aanbod en het aantal activiteiten van het zwembad te vergroten. Daarbij wordt onder meer het buiten zwemmen en de relatie met de Binnenschelde en de Boulevard benoemd. Ook wordt aangedragen om meer samen te werken met andere partijen, zoals met omliggende gemeenten en verzekeraars. Inwoners noemen daarnaast het meer commercieel uitbaten van het horecagedeelte, het werven van donateurs en sponsors, het hanteren van ruimere openingstijden en het intensiever promoten van het zwembad. Een aantal inwoners plaatst het zwembad in een breder perspectief van toerisme en recreatie.

Verskillende inwoners dragen mogelijkheden aan om de kosten van het zwembad te verminderen (28 keer). Een wezenlijk deel van deze groep noemt hierbij het afstoten van het zwembad, door het bad te verkopen of te verhuren. Aandachtspunt hierbij is wel dat de gemeente goede afspraken maakt met de betreffende partij. Een aantal inwoners plaatst juist vraagtekens bij het extern beheren van het zwembad. Daarnaast verwijzen inwoners naar de inzet van mensen met een uitkering of vrijwilligers (bijvoorbeeld voor het beheer van het buitenterrein en de kantine) en het besparen op energie (verduurzamen).

Een aantal inwoners reageert op de categorie 'sluiten zwembad' (13 keer). Hierbij geven inwoners aan dat sluiting onaanvaardbaar is en kapitaalsvernietiging is. Ook is een aantal inwoners van mening dat het zwembad een basisvoorziening is, waarop niet bezuinigd mag worden. Een deel verwijst naar het verbeteren van de deskundigheid van medewerkers van het zwembad en de gemeente (12 keer).

Voor zwembad **de Melanen** hebben 139 inwoners mogelijkheden om te besparen aangedragen. Verschillende inwoners verwijzen naar het antwoord dat ze hebben gegeven bij zwembad de Schelp (27 keer).

Inwoners zien voor de Melanen met name mogelijkheden om meer inkomsten te genereren (43 keer). Hierbij wordt veelvuldig verwezen naar het vaker en langer openen van het buitenzwembad, het overdekken van het zwembad en het organiseren van meer (commerciële) activiteiten, zoals kinderfeestjes en zwemlessen. Ook worden mogelijkheden voor de terreinen van het zwembad gezien. Bijvoorbeeld het verhuren van de terreinen voor bootcamp, gymlessen voor scholen en beweegactiviteiten voor ouderen. Het vernieuwen en vergroten van de horecavoorziening wordt ook als mogelijkheid gezien. De oproep om het zwembad, het buitenterrein en de horeca ook in de wintermaanden te benutten is regelmatig terug te lezen. Inkomsten zouden daarnaast gegenereerd kunnen worden uit crowdfunding, donateurs en sponsors. Verschillende inwoners plaatsen het zwembad en het buitenterrein in het perspectief van het gebied de Melanen.

Meerdere inwoners zien mogelijkheden om de kosten te verminderen (39 keer). Hierbij wordt relatief vaak de inzet van vrijwilligers benoemd. Dit varieert van het laten beheren van het zwembad door bijvoorbeeld een 'vrijwilligerspartij' tot het gericht inzetten van vrijwilligers voor het onderhoud van het buitenterrein of het houden van toezicht. Verschillende inwoners zien mogelijkheden om de energiekosten te verlagen, bijvoorbeeld door de aanschaf van zonnepanelen of door er een natuurswembad van te maken. Een andere mogelijkheid om kosten te besparen is door het zwembad en het buitenterrein te verkopen of laten beheren door een andere partij. Het samenvoegen met de Schelp wordt ook als mogelijkheid gezien.

Andere mogelijkheden die inwoners voor zwembad de Melanen zien zijn het aanpassen van de tarieven (14 keer). Hierbij wordt wel gevraagd naar aandacht voor de betaalbaarheid voor minima en grote gezinnen. Een deel reageert op de categorie 'sluiten zwembad' (7 keer). Deze inwoners vinden sluiting onacceptabel.

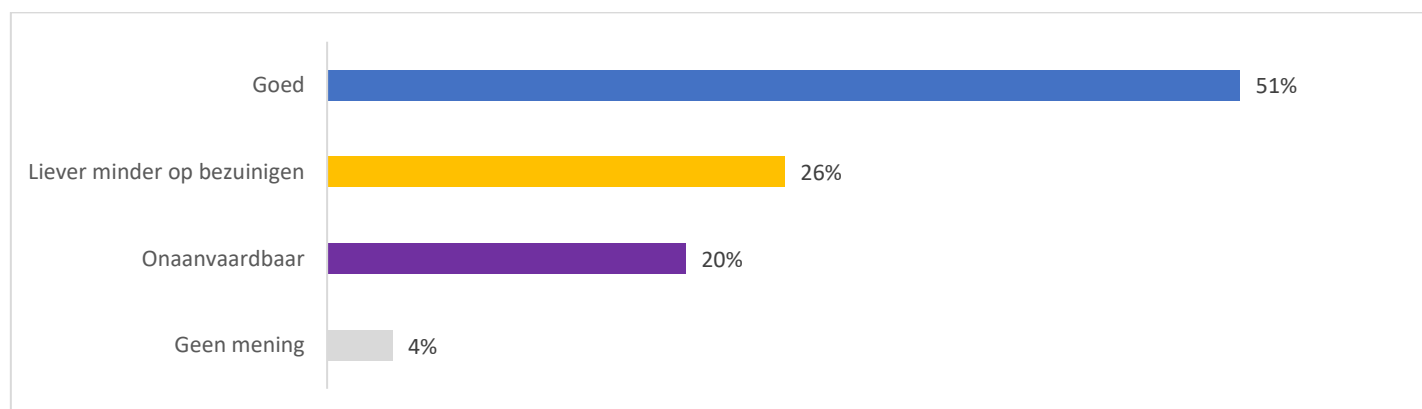
3.5 Stoppen baliefunctie VVV

VVV Brabantse Wal is een samenwerking tussen de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht. De medewerkers van VVV Brabantse Wal zijn in dienst van de gemeente Bergen op Zoom. De VVV kost de gemeente geld.

Een idee is om te bezuinigen op de VVV door te stoppen met de baliefunctie. Dit betekent dat bezoekers voortaan niet meer via de fysieke balie kennis kunnen maken met de gemeente en de streek. Hier staat tegenover dat er wellicht ook andere mogelijkheden zijn om onze gemeente en streek onder de aandacht te brengen. Bijvoorbeeld door meer gebruik van onlinekanalen en samenwerkingen met andere partijen. Dit idee levert €150.000 per jaar op. Aan inwoners is gevraagd wat ze hiervan vinden.

Het grootste deel van de inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld (51%), vindt het een goed idee om te stoppen met de baliefunctie. Een op de vijf inwoners (20%) vindt dit idee onaanvaardbaar. Een kwart (26%) ziet liever dat hierop minder wordt bezuinigd.

Figuur 3.4 Wat vind je van dit idee om te bezuinigen? (Aantal reacties = 1572)

4. SAMEN LEVEN, SAMEN DOEN

Bergen op Zoom wil een gemeente zijn waar mensen mee kunnen doen. Inwoners die dit (tijdelijk) niet lukt, bijvoorbeeld omdat ze werkeloos of ziek zijn, helpen we. Tegelijk zien we dat het bieden van dergelijke hulp veel geld kost. Van het Rijk ontvangen we hiervoor niet genoeg geld. Dit vraagt om keuzes hoe we de hulp en ondersteuning inrichten. Maar, hierop geld besparen kan op de langere termijn voor hogere kosten zorgen. Het op een later moment helpen van inwoners, kan ervoor zorgen dat hun problemen groter zijn geworden.

4.1 Ideeën vanuit inwoners

Aan inwoners is gevraagd naar ideeën om geld te besparen en/of om geld te verdienen op het gebied van het helpen en ondersteunen van inwoners die (tijdelijk) niet meer mee kunnen doen.

Inwoners hebben 518 bijdragen gegeven op dit onderwerp. Een groep inwoners geeft aan dat zij vinden dat inwoners die ondersteuning ontvangen hiervoor een tegenprestatie moeten leveren, bijvoorbeeld in het opruimen van zwerfval of beheer van het groen in de gemeente (91 keer). Ook wordt in de bijdragen aangegeven dat meer ingezet moet worden op vrijwilligers die andere inwoners (bijvoorbeeld hun burens) moeten helpen. Deze vorm van mantelzorg zou gestimuleerd moeten worden en daarmee zouden kosten kunnen worden bespaard (60 keer).

De gemeente zou samen met andere gemeenten bij het Rijk duidelijk moeten maken dat er meer geld nodig is voor de uitvoer van deze taken (45 keer). Een groep inwoners is van mening dat de gemeente niet meer geld uit moet geven aan deze taken dan er vanuit het Rijk binnenkomt (27 keer). Anderen zien meer in het inkomensafhankelijk maken van de ondersteuning (door een eigen bijdrage te vragen, of alleen de minima te ondersteunen) (24 keer).

Volgens een groep inwoners zou er een strengere controle plaats moeten vinden in hoeverre het noodzakelijk is dat inwoners zorg ontvangen (70 keer). Anderen zien meer in het vergroten van de inzet op preventie zodat duurdere vormen van zorg niet nodig zijn (39 keer). Minder bureaucratie en meer efficiëntie is volgens een andere groep de oplossing om de kosten in dit thema te verminderen (50 keer).

Ter illustratie volgt hierbij een greep uit de aangedragen ideeën:

- “Alleen nog werken met persoonsgebonden budgetten (PGBs). Mensen zelf laten bepalen welke voorziening zij gebruik van willen maken. Ook participatiebudgetten beschikbaar stellen i.p.v. participatie regelen. Daardoor zijn er minder ambtenaren nodig.”
- “Na gebruik de gebruikte materialen innemen en opnieuw gebruiken (scootmobiel e.d.).”
- “Een tijdelijke lening tegen 0% rente aanbieden. Wanneer het kan deze terug laten betalen.”
- “Accepteer dat een groep inwoners niet meer aan het werk komt (granietenbestand) en laat dit zo.”
- “Vraag ontvangers van ondersteuning om verbetervoorstellen te doen (die goedkoper zijn). Hen belonen voor deze besparing.”

4.2 Veranderen wijkcentra

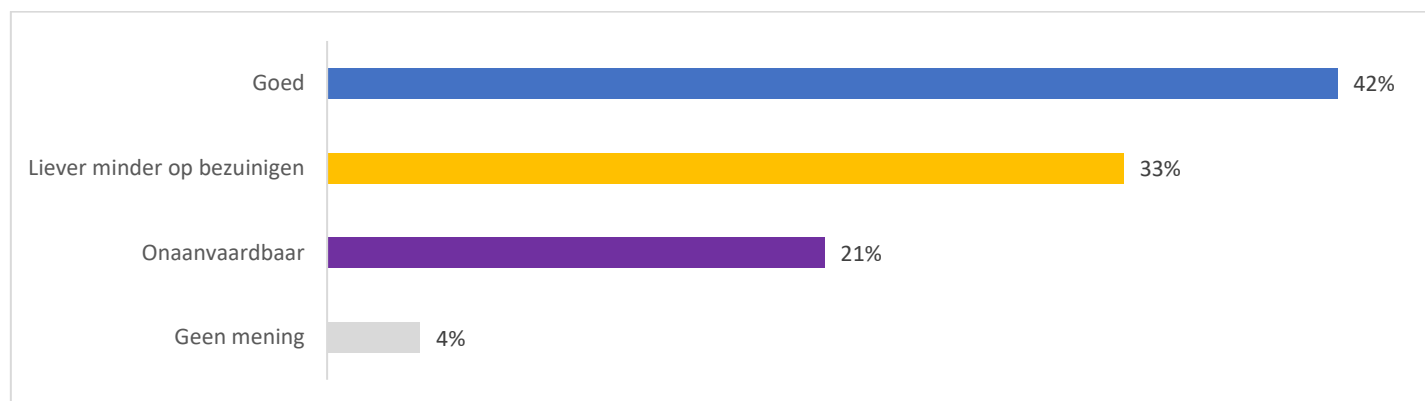
In de wijkcentra worden voor inwoners activiteiten georganiseerd om te ontspannen en om elkaar te ontmoeten. Ook worden activiteiten aangeboden gericht op het helpen van inwoners bij hun ontwikkeling en zelfredzaamheid. Alle inwoners kunnen deelnemen aan deze activiteiten. Hiermee proberen we zwaardere en duurere hulp voor inwoners te voorkomen, bijvoorbeeld voor inwoners die vereenzamen. Voor de gemeentelijke wijkcentra trekt de gemeente samen op met de woningcorporatie en welzijnsorganisaties. De gemeente betaalt huur voor de panden en stelt panden beschikbaar. Daarnaast subsidieert de gemeente een deel van de activiteiten die plaatsvinden in de wijkcentra.

Een idee is om de komende jaren de wijkcentra nog meer in te zetten als plek waar kwetsbare inwoners terecht kunnen. Hierbij kijken we naar de functie van de wijkcentra en hoe passend de huidige gebouwen zijn. Welke gevolgen dit precies heeft is nog niet bekend. Maar denkt bijvoorbeeld aan het verplaatsen van activiteiten naar

andere locaties, minder subsidie beschikbaar stellen voor activiteiten en locaties of zelfs het afstoten van locaties. Dit idee levert maximaal €773.000 in 2024 op. Aan inwoners is gevraagd wat ze hiervan vinden.

Het grootste deel van de inwoners die de vragenlijst heeft ingevuld (42%) vindt het een goed idee om hierop te bezuinigen. Een op de vijf inwoners (21%) is van mening dat dit idee onaanvaardbaar is. Een derde (33%) ziet liever dat hierop minder wordt bezuinigd.

Figuur 4.1 Wat vind je van dit idee om te bezuinigen? (Aantal reacties = 1547)

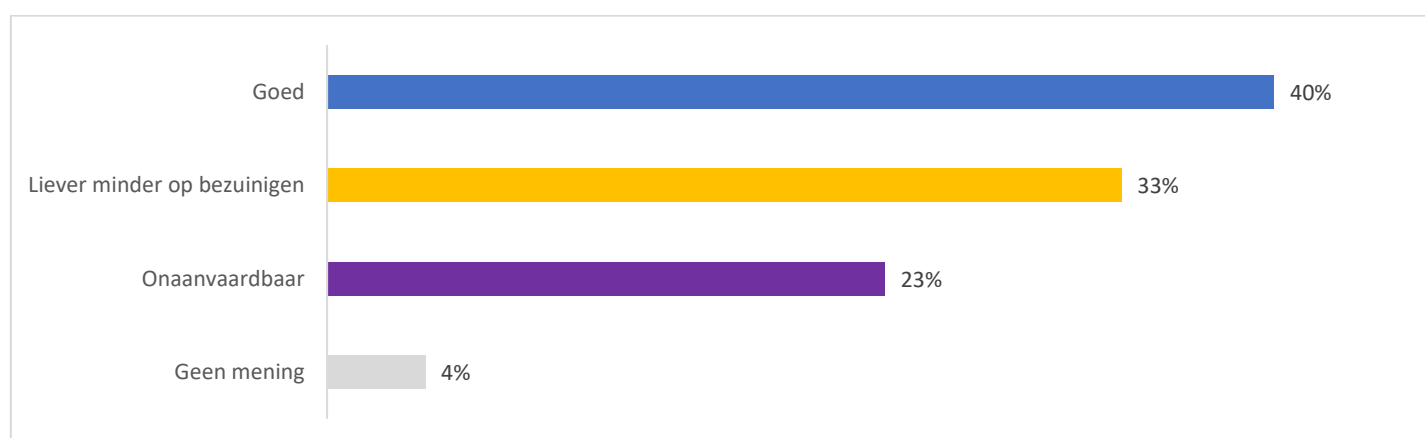
4.3 Beperken minimaregelingen

De gemeente verstrekt bijstand aan inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn voldoende inkomen te verdienen. Dat zijn we ook wettelijk verplicht. Daarbovenop hebben we extra ondersteuning voor inwoners met minimale inkomens die dat nodig hebben. Dat zijn we niet verplicht. Zo vergoeden we voor deze groep de bijdrage aan de zorgverzekering, voorzieningen voor schoolgaande kinderen en het lidmaatschap van sportverenigingen.

Een idee is om te bezuinigen op deze extra ondersteuning. Bijvoorbeeld door de inkomensgrens te verhogen zodat minder mensen hiervan gebruik kunnen maken. Of door te stoppen met de bijdrage aan het lidmaatschap van sportverenigingen. Hoe meer regelingen stoppen, hoe hoger het bedrag dat we hierop bezuinigen. Dit idee levert maximaal €1.296.000 in 2024 op. Aan inwoners is gevraagd wat ze hiervan vinden.

Het grootste deel van de inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld (40%) vindt het een goed idee om hierop te bezuinigen. Bijna een kwart (23%) is van mening dat dit idee onaanvaardbaar is. Een derde (33%) ziet liever dat hierop minder wordt bezuinigd.

Figuur 4.2 Wat vind je van dit idee om te bezuinigen? (Aantal reacties = 1539)

5. VEILIGHEID

De gemeente zet zich in om de stad en de kernen veilig te houden voor iedereen. We willen graag dat inwoners zich ook veilig voelen. Dat doen we niet alleen, maar ook in samenwerking met politie, brandweer en andere partners.

5.1 Ideeën vanuit inwoners

Aan inwoners is gevraagd naar ideeën om geld te besparen en/of om geld te verdienen op het gebied van veiligheid binnen de gemeente.

Inwoners hebben 391 bijdragen geleverd op dit thema. Opvallend daarbij is dat veel van deze bijdragen oproepen tot meer investeringen (bijvoorbeeld in het aantal handhavers) die uiteindelijk geld op moeten leveren. 11 inwoners geven dan ook aan dat er niet op dit thema bezuinigd moet worden. Zo wordt opgeroepen tot meer politie en BOA's op straat (34 keer) en meer cameratoezicht (29 keer). Dit zou de basis kunnen zijn om meer en harder te handhaven, een idee dat door 80 inwoners wordt aangedragen.

Net als in andere thema's komt ook hier de betrokkenheid van inwoners terug in de bijdragen, bijvoorbeeld door meer buurtpreventie toe te passen en deze beter te ondersteunen (125 keer). Een groep inwoners ziet ook meerwaarde in het investeren in andere zaken die bijvoorbeeld verloedering tegengaan (verlichting) of jongeren van de straat houden als de manier om de veiligheid en het veiligheidsgevoel in de gemeente te verbeteren (21 keer).

Ter illustratie volgt hierbij een greep uit de aangedragen ideeën:

- "Betaald parkeren afschaffen zodat BOA capaciteit verminderd kan worden."
- "In beslag genomen goederen gebruiken om de delicten te bestrijden."
- "Zorgen (via de VNG) dat BOA's boetes kunnen uitdelen en deze inkomsten naar de gemeente zelf gaan, en zorgen voor meer bevoegdheden voor BOA's in het algemeen."
- "Wiet legaliseren en als gemeente gaan verbouwen."
- "Minder handhaving, meer werken vanuit vertrouwen van de inwoner."
- "Overall 30 km zone invoeren."

6. DUURZAAMHEID

Bergen op Zoom wil een klimaatbestendige gemeente zijn. Daarom werken we aan de doelen uit het klimaatakkoord. Zo vinden we het belangrijk dat er meer groen komt, zodat we beter bestand zijn tegen hitte. Een belangrijke opgave is de energietransitie: het gebruik van groene energie (zoals zonne-energie) in plaats van energie uit fossiele brandstoffen (zoals gas). Bergen op Zoom wil ook een duurzame gemeente zijn. Dit pakken we op door onder andere bij het verlenen van vergunningen aan bedrijven oog te hebben voor duurzaamheid.

6.1 Ideeën vanuit inwoners

Aan inwoners is gevraagd naar ideeën om geld te besparen op en/of om geld te verdienen aan het werken aan een klimaatbestendige en duurzame gemeente. Naast ideeën voor besparingen of om geld te verdienen, zijn er veelal ideeën aangedragen om als gemeente te verduurzamen. Beide worden in onderstaande analyse van de reacties genoemd.

Inwoners hebben 518 bijdragen gegeven op dit onderdeel. Een grote groep inwoners geeft hierbij aan dat het plaatsen van zonnepanelen een grote rol kan spelen in het besparen van energie - en hiermee ook geld (198 keer). Er wordt voornamelijk benoemd dat de daken van gebouwen zich hier uitstekend voor lenen. Er worden verschillende ideeën gedeeld over de locatie van de te plaatsen zonnepanelen. Zo is de een van mening dat voornamelijk daken van (gemeentelijke, woning- of bedrijfs-) panden zich hier uitstekend voor lenen, waar een ander juist kansen ziet voor de ruimte langs de snelwegen. Waar de een van mening is dat zonneparken in de natuur ten zeerste vermeden moeten worden, zien anderen dit juist wel als optie. In conclusie wordt het plaatsen van zonnepanelen als erg kansrijk gezien door deze inwoners, maar is er verdeeldheid over de locatie van de zonnepanelen.

Een aanzienlijke groep inwoners geeft aan dat zij van mening zijn dat de gemeente een terughoudende of afwachtende houding moet hebben wat betreft duurzaamheid, om verschillende redenen (97 keer). Zo zouden we juist bedrijven aan moeten trekken die aan de slag gaan met duurzaamheid en dit hoog in het vaandel hebben staan, zouden we alleen moeten investeren als we ermee kunnen besparen, of wordt dit gezien als een verantwoordelijkheid van het Rijk in plaats van de gemeenten. Een tegengeluid dat hierop wordt gegeven is dat we als gemeente nu moeten investeren, omdat dit ons juist geld op zal gaan leveren op de langere termijn (28 keer). Volgens deze inwoners kunnen we juist niet langer een afwachtende houding aannemen.

Een aanzienlijk aantal inwoners geeft aan dat zij het stellen van klimaat- en verduurzamingseisen voor bestaande en/of nog te bouwen gebouwen zien als een maatregel die kan leiden tot besparing van (energie)kosten, wat bijdraagt aan een duurzamere samenleving (101 keer). Zo zouden er 'groenclausules' opgenomen kunnen worden in huurcontracten en zou de gemeente het verlenen van vergunningen voor duurzame projecten (voor particulieren of bedrijven) moeten versoepelen.

Een andere blik op dit onderwerp onder inwoners is dat er juist meer – of gedeeltelijke – verantwoordelijkheid bij de inwoners zelf gelegd kan worden (72 keer). Ook wordt er vaak genoemd (80 keer) dat het vergroenen van de gemeente bij zou kunnen dragen aan het verduurzamen van de gemeente. Zo zouden we moeten stoppen met het kappen van bomen in de gemeente en juist de focus moeten leggen op het vervangen van steen of asfalt door groen. Een voorbeeld van die vergroening is het toepassen van groene (sedum) daken op (gemeentelijke) gebouwen of woningen. Dit valt voor een aantal van deze inwoners samen met het vergroten van de participatie van inwoners; zij kunnen namelijk zelf de regie voeren in het vervangen van steen in de tuinen door planten of ander groen.

Hiernaast wordt het promoten van duurzame energiesoorten en het duurzamer omgaan met energie zelf ook gezien als een wijze van (kosten)besparing (69 keer). Zo zouden we kritisch kunnen kijken naar de verlichting van reclame, winkelpanden, sportaccommodaties en woonwijken, welke nu in sommige gevallen onnodig branden in bijvoorbeeld de nachtelijke uren. Ook wordt er benoemd dat we ons kunnen oriënteren op duurzamere varianten van energie, waar mogelijk in samenwerking met inwoners, (kennis)instellingen en andere gemeenten. Het promoten en stimuleren van het energie-neutraler maken van woningen wordt door een aantal inwoners genoemd als een taak voor de gemeente en de woningcorporaties. Een aantal inwoners (12

keer) benoemt circulariteit en/of hergebruik als besparingsoptie, waarbij restwarmte van industrie benut kan worden voor bijvoorbeeld stadsverwarming, of hergebruik van spullen kosten kan besparen.

Het principe 'de vervuiler betaalt' wordt genoemd door 31 inwoners, waarbij er sancties verbonden zijn aan overtredingen van opgestelde klimaatregels en -eisen. Zo zouden bedrijven ook minder tot geen subsidie moeten ontvangen, bijvoorbeeld wanneer zij niet verduurzamen.

Ook zouden duurzamere manieren van verplaatsing (via fiets, openbaar vervoer, elektrische of op waterstof rijdende auto's) gestimuleerd kunnen worden ter verduurzaming van onze gemeente, en bepaalde gebieden juist vrij van auto's en vrachtverkeer (17 keer). Het plaatsen van meer laadpalen voor elektrische auto's werd hierbij een aantal keer genoemd.

Ter illustratie volgt hierbij een greep uit de aangedragen ideeën:

- “Volg goede voorbeelden van andere gemeenten, we hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden.”
- “Zoek de hulp en/of sponsoring van bedrijven die ook duurzamer willen én moeten worden. Door samen te werken kunnen beiden hiervan profiteren.”
- “Plaats zonnepanelen op alle daken van de gemeente en woningen.”
- “Verbied reclamebladen aan de deur, bij veel mensen gaan die direct de afvalbak in.”
- “Zet één ambtenaar in op zoeken naar subsidies en samenwerkingen van provincie tot Europa. Dan kunnen we de nodige financiële én duurzame resultaten binnenhalen.”

7. BESTUREN EN SAMENWERKEN

Net als alle andere gemeenten wordt Bergen op Zoom bestuurd door een gemeenteraad, burgemeester en wethouders. Op veel onderwerpen kiezen zij ervoor om samen te werken met omliggende gemeenten, bijvoorbeeld omdat dit voordeliger of effectiever is. Zowel het bestuur als de samenwerking kosten geld.

7.1 Ideeën vanuit inwoners

Aan inwoners is gevraagd naar ideeën om geld te besparen op en/of om geld te verdienen aan het bestuur van de gemeente en de samenwerking met anderen.

Inwoners hebben 657 bijdragen gegeven op dit onderdeel. Opvallend is daarbij dat een deel voordeel ziet in gemeentelijke herindeling tot één gemeente op de Brabantse Wal of met Roosendaal (73 keer). Waar een groep inwoners aangeeft te pleiten voor meer samenwerking en de voordelen die hierdoor ontstaan (126 keer) staat een andere groep inwoners juist kritisch tegenover de samenwerkingsverbanden en vraagt om herbezinning of deze wel genoeg meerwaarde opleveren (64 keer). Voor anderen is het daarbij helder dat er keuzes gemaakt moeten worden waarop Bergen op Zoom de samenwerking zoekt (waar de gemeente van toegevoegde waarde kan zijn) en hierop een duidelijke visie moet hebben (32 keer). Een klein aantal inwoners geeft de suggestie om voorzieningen (theater, sport) meer op regionale schaal te organiseren, en hier dan ook regionaal een bijdrage voor te vragen (12 keer).

Een aanzienlijk aantal inwoners stelt voor om het aantal ambtenaren te verminderen (124 keer). Het beperken van de inhuur van externe experts wordt door een kleinere groep ook als mogelijkheid gezien om geld te besparen (16 keer). Meerdere inwoners geven aan het aantal bestuurders (college van burgemeesters en wethouders en raad) te willen verminderen (40 keer) of zelfs een (compleet) ander invulling van de huidige bestuurders te willen (26 keer). Daarnaast zijn suggesties gedaan voor democratische vernieuwingen, met meer burgerparticipatie (8 keer).

Ter illustratie volgt hierbij een greep uit de aangedragen ideeën:

- “Net zoals binnen de raad gewerkt kan worden met ambassadeurs voor regionale samenwerking, zo zou dat ook voor ambtenaren kunnen gelden. Dit zou je ook regionaal kunnen verdelen onder de deelnemende gemeenten.”
- “Stoppen met stedenbanden, en ook met reizen naar Canada.”
- “Complete gemeentebestuur op minimumloon zetten totdat we uit de schulden zijn. Ontslaan wanneer ze hier niet mee instemmen.”
- “Artikel 12 gemeente worden.”
- “Bestuurlijk zorgen voor een netwerk in de provincie en in Europa om subsidies binnen te halen.”

8. ORGANISATIE & DIENSTVERLENING

Net als alle andere gemeenten wordt Bergen op Zoom bestuurd door een gemeenteraad, burgemeester en wethouders. Op veel onderwerpen kiezen zij ervoor om samen te werken met omliggende gemeenten, bijvoorbeeld omdat dit voordeliger of effectiever is. Zowel het bestuur als de samenwerking kosten geld.

8.1 Ideeën vanuit inwoners

Aan inwoners is gevraagd naar ideeën om geld te besparen op en/of om geld te verdienen aan de organisatie en de dienstverlening van de gemeente.

Inwoners hebben 558 bijdragen gegeven op dit onderdeel. Relatief veel inwoners zien het automatiseren, digitaliseren en meer online aanbieden van diensten als mogelijkheid om te besparen (114 keer). Ook is het verminderen van het aantal ambtenaren veelvuldig genoemd (110 keer), waarbij een aantal inwoners verwijst naar de inzet van vrijwilligers en werkzoekenden. Daarnaast wordt het stoppen met inhuur als suggestie aangedragen (18 keer). Ontwikkelingen als thuiswerken en minder medewerkers bieden de mogelijkheid om te besparen op huisvesting (11 keer).

Meerdere inwoners pleiten voor het stellen van eisen aan ambtenaren (76 keer). Het gaat daarbij om eisen aan kennis, houding en gedrag, bijvoorbeeld klantgerichtheid en duidelijk communiceren. Inwoners brengen daarnaast in dat er efficiënter gewerkt kan worden, bijvoorbeeld door processen onder de loep te nemen, kortere lijnen en minder bureaucratie (94 keer). Een platte organisatie met minder managers en meer verantwoordelijkheden voor medewerkers wordt ook als mogelijkheid gezien om te besparen (22 keer), evenals het benchmarken of samenwerken met andere gemeenten (12 keer).

Het (uitsluitend) werken op afspraak is door een groep inwoners ook als suggestie aangedragen (23 keer). Het werken op afspraak zou dan gecombineerd kunnen worden met het gericht inplannen van medewerkers en het aansluiten van de openingstijden op de behoefte van inwoners.

Ter illustratie volgt hierbij een greep uit de aangedragen ideeën:

- “Naar Scandinavisch model: (bijvoorbeeld Estland) inzetten op supermakkelijk en goede digitale dienstverlening en stel bewoners centraal die het wel kunnen. (en beperkte diensten voor degene die niet digitaal overweg kunnen)”
- “Nogmaals efficiëntie binnen de organisatie. Voorbeeld; ik vraag voor mijn werk een BRP-uittreksel op. Vervolgens ontvang ik hiervan een bevestiging, het uittreksel zelf, een aankondiging van de factuur en als laatste de factuur zelf. Dit kan toch gewoon in een keer in 1 envelop?”
- “Meer gebruik maken van data en algoritmes om burgers te helpen i.p.v. ieder individueel geval apart te behandelen.”
- “Strakker organiseren. Zet mensen in die in een uitkeringssituatie zitten als gastheer of vrouw. Laat iedereen zoveel mogelijk meewerken. Dit zorgt voor een gevoel van eigenwaarde, plek in de maatschappij en betrokkenheid.”
- “Medewerkers gemeente die op kantoor werken regelmatig een dag in het veld laten werken, zodat ze zien wat hun beslissingen op kantoor voor gevolgen in de praktijk hebben. Gemeentepersoneel binnen een bepaalde periode verplichten om in de gemeente te wonen, indien ze dit niet willen geen vast contract aanbieden. Gemeente werknemers stimuleren om vrijwilligerswerk in de gemeente te doen zodat het niet zo in een naar binnen gekeerde organisatie blijft.”

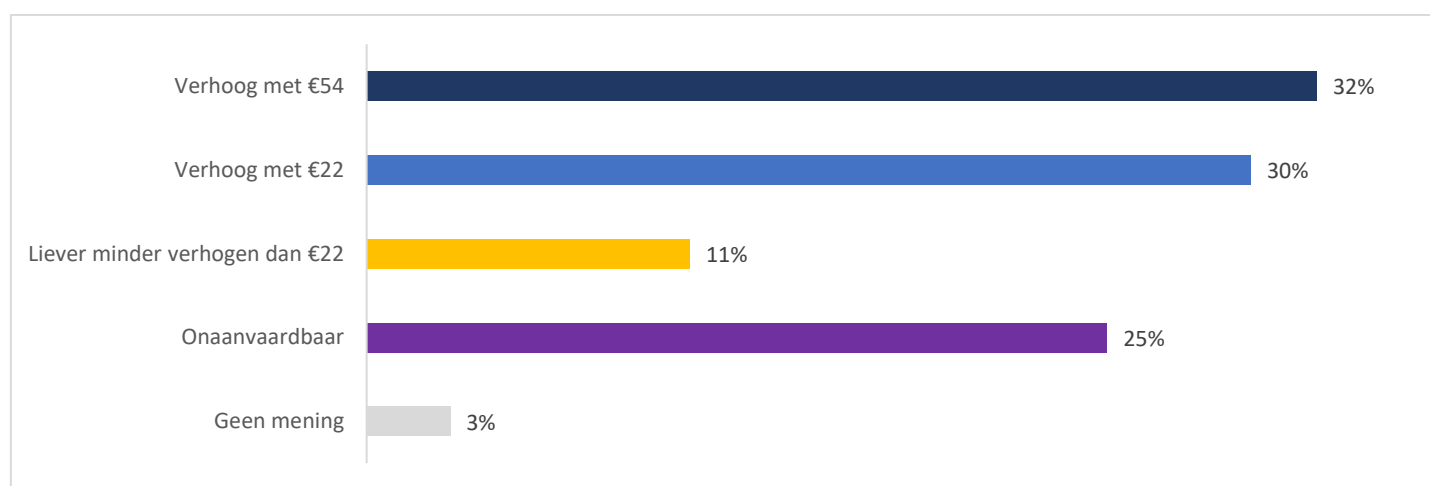
9. GEMEENTELIJKE BELASTINGEN

9.1 Verhogen gemeentelijke belastingen

De OZB (Onroerend Zaak Belasting) die huiseigenaren betalen kan worden verhoogd. Deze extra inkomsten kunnen worden gebruikt om: het financiële tekort kleiner te maken en om bepaalde zaken te behouden. Een extra bedrag van gemiddeld €22 per huiseigenaar per jaar levert de gemeente een bedrag van €795.000 op. Als dit extra bedrag wordt verhoogd tot €54 is de jaarlijkse opbrengst €2.000.000. Aan inwoners is gevraagd wat ze hiervan vinden.

Het merendeel van de inwoners dat de vragenlijst heeft ingevuld (72%) is van mening dat de OZB verhoogd kan worden. Volgens 32% mag dit met €54, volgens 30% met €22. Een op de tien inwoners (11%) geeft aan dat de OZB mag worden verhoogd, maar liever met minder dan €22. Voor een kwart (25%) is het verhogen van de OZB onaanvaardbaar.

Figuur 9. Wat vind je van de verhogingen? (Aantal reacties = 1494)

10. SLOTVRAAG

Tot slot is de vraag gesteld of inwoners nog opmerking of tips over de vragenlijst of over het onderwerp hadden. Inwoners hebben 439 bijdragen geleverd op deze vraag.

Er is 153 keer gereageerd door inwoners op met name de vragenlijst zelf en op de opzet van Samen Prioriteren. De feedback betrof veelal de manier van vraagstelling, context bij onderwerpen, of de ontbrekende mogelijkheid tot invullen van nuancering op gegeven antwoorden.

Hiernaast zijn er opmerkingen gegeven over de behandelde thema's (191 keer). Vaak betrof dit het herhalen of benadrukken van het door deze persoon eerdergenoemde standpunt, om extra te duiden dat dat standpunt van groot belang is voor de betreffende persoon.

Ook heeft een aantal inwoners de gevoelens en gedachten gedeeld over de huidige financiële en politieke situatie van de gemeente (74 keer). Een tiental inwoners heeft hiernaast uitgesproken dat zij Samen Prioriteren een goed initiatief vinden, omdat het zeer belangrijk wordt gevonden dat de inwoners worden betrokken. Hierbij wordt ook de hoop uitgesproken dat er met de uitkomsten van de vragenlijst ook daadwerkelijk iets wordt gedaan. Een deel van de bijdragen vallen buiten de scope van deze vragenlijst (55 keer).